Харківська державна академія культури
Факультет культурології
Кафедра журналістики

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності *061 "Журналістика»* для осіб, які навчаються за іншою спеціальністю та успішно виконали навчальний план 1 курсу

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
культурології
Протокол № 4 від 26.12.2018 р.

Харків – 2018

ВСТУП

Вступний екзамен проводиться з метою перевірки рівня і якості загально-професійної й спеціальної підготовки потенційних студентів і дозволяє виявити й оцінити їх готовність до вирішення професійних завдань та до наукової й науково-практичної діяльності.

Вступники повинні **знати:**

— термінологічний апарат галузі;
— історію ЗМІ;
— основні функції ЗМІ, їх роль в суспільстві
— загальні тенденції функціонування та розвитку ЗМІ:
— типо-видову структуру ЗМІ

Вступники повинні **вміти:**

— грамотно використовувати термінологічний апарат галузі;
— аналізувати та обговорювати стан ЗМІ в українському суспільстві;
— відстоювати власну думку щодо тенденцій розвитку ЗМІ

Програму складено враховуючи основні цілі, вимоги і зміст навчання на І курсі спеціальності «Журналістика». Випробування проводиться у формі іспиту.

ЗМІСТ

Журналіст як суб'єкт інформаційної діяльності. Переваги та труднощі спеціальності. Творча самореалізація. Універсальність професійних навиків. Стресовість. Моральна, професійна і правова професійна відповідальність за розповсюдження інформації.

Види діяльності журналіста. Збирання та дослідження матеріалу. Документація. Написання тексту. Редагування. Презентація журналістського твору на радіо, телебаченні, в друкованих ЗМІ. Організація та планування.

Основні та спеціальні функції журналістики. Основні функції журналістики: інформаційна, кореляційна, збереження спадковості поколінь, розважальна, мобілізаційна. Спеціальні функції журналістики: організаційна, соціальної критики («сторожового пса»), ідеологічна, культурнопросвітницька, рекламна.

Принципи діяльності журналіста. Етика спілкування як база для формування правил професійної комунікації. Основні засади журналістської діяльності: об'єктивізм і гуманізм. Принципи журналістики, засновані на загальнолюдських пріоритетах (демократизм, народність, масовість і загальнолюдські цінності). Професійні принципи журналістики: оперативність, актуальність, об'єктивність, правдивість, аргументованість, коректність, плюралізм.

Свобода слова як передумова існування демократичного устрою. Поняття «свобода слова». Свобода слова і свобода творчості. Правові гарантії свободи слова в Україні та світі. Принципи вільних мас-медіа. Якісна та жовта преса: основні характеристики та принципи діяльності.

Організація праці журналіста. Журналістський колектив, редакція, відділ. Шляхи здобування та осмислення інформації. Робоче місце журналіста. Технічні засоби виробництва ЗМІ.

Види ЗМІ за способом поширення інформації. Друковані українські ЗМІ. Телевізійні та радіокомпанії України. Інтернет-ресурси: існування де-факто і де-юре. Інформаційні агенції. Корпункти та фрілансери.

Газетно-журнальна періодика. Структура редакції. Керівництво друкованими ЗМІ. Творчий та технічний персонал редакцій друкованих ЗМІ. Методи впливу на редакційну політику друкованих ЗМІ їх засновників. Юридичні та етичні норми діяльності.

Радіомовлення у системі сучасних засобів комунікації. Структура колективу на радіо. Керівництво державними та приватними радіокомпаніями. Творчий та технічний персонал радіо. Вплив на редакційну політику радіоструктур. Юридичні та етичні норми діяльності.

Сучасне телебачення: досвід, проблеми, стратегії. Структура сучасних телекомпаній. Особливості керівництва державними та приватними радіокомпаніями. Творчий та технічний колективи на телебаченні. Вплив на редакційну політику засновників і власників телекомпаній. Юридичні та етичні норми діяльності.

Інтернет-журналістика: специфіка та форми подачі інформації.Інтернет-ресурси: існування де-факто і де-юре. Специфіка універсальності навиків працівників Інтернет-видань. Юридичні та етичні норми діяльності.

Робота власкорів. Юридичні та етичні норми діяльності власкорів. Пошуки інформації власними кореспондентами: український та закордонний досвід.

Агенційна журналістика. Світові інформаційні агентства. Інформагенства в Україні. Особливості праці журналіста в інофрмагенстві. Юридичні та етичні норми діяльності.

Тематичні відділи редакцій. Специфіка тематичної спеціалізації журналіста. Універсальність професійних навиків творчих працівників ЗМІ як вимога часу.

Фрілансер – сам собі журналіст. Самоконтроль та самоорганізація – основний елемент роботи фрілансери. Специфіка роботи фрілансерів: юридичний аспект.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста / Д.С. Авраамов. – М.: Мысль, 1991. – 158 с.
2. Животко А. Історія української преси / А. Животко. – Мюнхен, 1989–1990.
3. Законодавство України : Про пресу України: Інформація і свобода слова. – К. : Молодь, 1997.
4. Здоровега В.Й. Вступ до журналістики / В.Й. Здоровега. – Л, 1995.
5. Квіт С. Масові комунікації : підручник / Сергій Квіт. — К. : ВД "КМА", 2008. — 206 с.
6. Кодекс професійної етики українського журналіста // Журналіст України. – 1997. – № 5–6.

7. Кузнецова ОД. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій / О.Д. Кузнецова. – Л. : РВВ Львів. ун-ту, 1993.

8.Михайлін І. Основи журналістики / І. Михайлін. — Київ, 2003. — 720 с.

9. Москаленко А.З. Теорія журналістики: підручник / А.З. Москаленко. К.: Експрес-об'ява, 1998. – 334 с.

10. Сиберт Ф.С. Четыре теории прессы / Ф.С. Сиберт, У. Шрамм, Т. Питерсон. – М., 1998.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ ВІДПОВІДІ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Відповіді оцінюються за двухсотбальною шкалою оцінювання (від 124 до 200 балів). Підсумкова оцінка виставляється після завершення іспиту. Абітур'єнт, що набрав менше 124 балів, до участі в конкурсі на вступ до ХДАК не допускається.

Під час відповіді перевіряються:

широта кругозору;
обізнаність у сфері професійного вибору;
впевненість, самостійність та критичність суджень;
комунікативні навички.

Відповідь оцінюється за такими критеріями:

- точність відтворення фактів, змісту понять, адекватність використання професійної термінології — *оцінюється від 0 до 20 балів*;
- повнота, глибина, системність знань — *оцінюється від 0 до 20 балів*;
- здатність логічно мислити, аналізувати, порівнювати, узагальнювати — *оцінюється від 0 до 20 балів*;
- уміння формулювати, обґрунтовувати власні думки, факти й робити висновки тощо — *оцінюється від 0 до 20 балів*;
- комунікативні навички — *оцінюється від 0 до 20 балів.*

Рівень оцінки та кількість балів:

Високий рівень відповіді: 176-200 балів за відповідь виставляються, якщо абітурієнт:

— всебічно і повністю розкрито зміст запитання з використанням відповідної літератури;
— відповідь проілюстрована прикладами, цифровими даними, що підтверджують та поглиблюють зміст відповіді;
— теоретичні положення поєднані з практичними прикладами;

— продемонстровано знання сучасного стану проблем, є власна аргументована позиція з даного питання;
— дані повні і правильні відповіді на додаткові питання;
— випускник вільно висловлює свої думки, володіє професійною мовою, вміє вести наукову дискусію;
— відповідь конкретна, логічна, послідовна.

Середній рівень відповіді: 150-175 балів виставляються, якщо абітурієнт:

— в основному правильно розкрито зміст запитання з використанням відповідної літератури;
— відповідь проілюстровано прикладами, цифровими даними, що підтверджують та поглиблюють зміст відповіді;
— продемонстровано знання сучасних проблем галузі;
— допущені деякі неточності при відповіді на додаткові питання;
— випускник вміє висловлювати свої думки, володіє професійною мовою, але не завжди чіткий, логічний, послідовний при викладі матеріалу.

Достатній рівень відповіді: 124-149 балів виставляються, якщо абітурієнт:

— отримано, в основному правильну, але недостатньо повну відповідь на поставлені запитання;
— виявлені слабкі знання сучасного стану проблем, а також недостатнє вміння пов’язати теоретичні знання з практикою;
— є труднощі у відповідях на додаткові запитання.

Незадовільний рівень відповіді: 123 та нижче виставляється, якщо абітурієнт:

— відповідь поверхнева, виявлено незнання базових понять спеціальності, сучасних проблем галузі;
— відсутні відповіді на додаткові запитання;
— виявляє брак логічного мислення та здатності послідовно викладати інформацію.